

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Pomocy technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Notatka z dziewiętnastego spotkania krajowych sieci obszarów wiejskich w dniu 11 lutego 2021 r.

Spotkanie krajowych sieci obszarów wiejskich w formule online odbyło się 11 lutego 2021 r. i zostało zorganizowane przez Europejską Sieć na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (ENRD) we współpracy z Luksemburską Siecią Obszarów Wiejskich. Ponad 60 przedstawicieli Jednostek Wsparcia Sieci z 25 krajów UE oraz reprezentantów lokalnych grup działania, Instytucji Zarządzających i Komisji Europejskiej wzięło udział w webinarium. Z Polski uczestniczyli przedstawiciele Jednostki Centralnej KSOW Paweł Krzeczunowicz i Agata Markuszewska oraz Marta Kruszczyńska z Lokalnej Grupy Działania Ziemia Gotyku.

Celem spotkania było:

1. Omówienie roli sieci KSOW we wspieraniu i promowaniu współpracy transnarodowej Lokalnych Grup Działania oraz współpracy transgranicznej Grup Operacyjnych EIP-AGRI.
2. Zapoznanie się z przyszłymi działaniami Europejskich Sieci: ENRD, EIP-AGRI i Sieci ds. Ewaluacji oraz bieżącym rozwojem krajowych sieci WPR.
3. Rozważenie w jaki sposób sieci przyczyniły się do opracowania długoterminowej wizji dla obszarów wiejskich (LTVRA) oraz jak sieci mogą się zaangażować w Tydzień poświęcony wizji dla obszarów wiejskich (Rural Vision Week) planowany w dniach 22-26 marca br.

Rola sieci KSOW we wspieraniu i promowaniu współpracy transnarodowej Lokalnych Grup Działania oraz współpracy transgranicznej Grup Operacyjnych EIP-AGRI

Przedstawienie LGD w Luksemburgu

Jako pierwsza głos zabrała Françoise Bonert z Luksemburskiej Sieci Obszarów Wiejskich, która przedstawiła uwarunkowania do wdrażania projektów współpracy transnarodowej. Luksemburg jest krajem wielokulturowym, gdzie ludność posługuje się 3-4 językami. Dlatego

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Pomocy technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

tez Ministerstwo Rolnictwa, wykorzystując te walory, stworzyło warunki do promocji współpracy transnarodowej polegające na:

- wsparciu przygotowawczym w ramach działania LEADER,
- ciągłym procesie składania wniosków projektowych,
- wysokim poziomie dofinansowania i
- budżecie wystarczającym na współpracę.

W poprzednim okresie programowania wszystkie pięć LGD na terenie Luksemburga realizowały co najmniej jeden projekt międzynarodowy. Obecnie, jak powiedziała przedstawicielka sieci, chcą kontynuować ten kierunek i dlatego ważne jest, aby podtrzymać europejskiego ducha LEADER w tego typu projektach. Sieć odgrywa kluczową rolę w tym zakresie: jest punktem kontaktowym dla kierowników LEADERa oraz jednostką wsparcia dla projektów współpracy transnarodowej.

Następnie uczestnicy spotkania mieli okazję obejrzeć krótkie filmy przedstawiające działalność pięciu lokalnych grup działania w Luksemburgu, w szczególności na polu współpracy międzynarodowej.

Mëllerdall LGD położona jest we wschodniej części kraju przy granicy z Niemcami. Jest to region rolniczy, z Geoparkiem krajobrazowym i ze słynnymi formacjami skalnymi oraz 17 stowarzyszeniami będącymi członkami LGD. Zrealizowali projekt z Finlandią, Szwecją i Francją dotyczący lasów. Dzięki współpracy zdobyli wiedzę i zaufanie, osiągnęli rezultaty i przekonali się jak wielką siłą dysponują w obszarach edukacji, zarządzania i zrównoważonej gospodarki leśnej. Kolejny projekt we współpracy z LGD z Austrii polegał na rozwoju turystyki górskiej na szlaku. Dzięki projektowi zdobyli certyfikat Leading Quality Trail.

Kolejny film pokazał Muzeum Schengen zlokalizowane w miejscowości Schengen w regionie Mosel, które powstało w punkcie, gdzie zbiegają się granice trzech krajów – Luxemburga, Niemiec i Francji – aby upamiętnić podpisanie porozumienia Schengen o wolnym podróżowaniu na terenie Unii Europejskiej. Miselerland LGD z Luksemburga i Moselfranken z Niemiec położone po obu stronach granicznej rzeki Mozela współpracują od wielu lat, bo widzą, że lepiej jest coś robić razem niż oddzielnie. Zauważyli, że mają wiele wspólnego, stoją przed podobnymi wyzwaniami ale i szansami. Zrealizowali 7 projektów współpracy w takich obszarach jak turystyka, mobilność, komunikacja, wino i architektura, wiejska przestrzeń dla wspólnej pracy. Według LGD jednym z kluczowych aspektów współpracy jest otwartość na innych ludzi zaangażowanych w projekt.

Z kolei LGD Luxemburg West współpracowało już z 5 krajami – Francją, Belgią, Szwecją, Włochami i Niemcami – przy realizacji projektu dotyczącego odtworzenia ruin z czasów galów

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Pomocy technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

i rzymian. Najważniejszym elementem tej współpracy było zdobycie doświadczenia i połączenie tego we wspólne działania.

LGD Atert-Wark zrealizował projekt z Niemcami, Estonią, Szwecją i Austrią polegający na stworzeniu platformy dla finansowania crowdfunding dostosowanego do lokalnych i regionalnych projektów. Aspekt innowacyjności oraz realizacja wspólnych zadań, które przynoszą korzyści każdej zaangażowanej stronie, to kluczowe elementy kolaboracji.

Na koniec przeglądu grup z Luksemburga uczestnicy zapoznali się z działalnością LGD Eislek, która realizuje projekt współpracy transnarodowej z LGD z Austrii pt. Podróż w czasie (Time Travel). Projekt dotyczy pokazywania historii regionu z wykorzystaniem wirtualnych metod. Turysta oglądając obiekt w terenie w czasie realnym może zobaczyć w telefonie jak wyglądał 100 lat temu. W 2017 roku LGD zorganizowało konferencje LINC w Vianden, w której uczestniczyło 300 osób z całej Europy. To było bardzo ciekawe doświadczenie dla ich regionu, móc wymieniać się wiedzą z innymi krajami, rozmawiać o współpracy międzynarodowej, o Unii Europejskiej, poznać jak ludzie pracują w innych regionach Europy.

Współpraca międzynarodowa LGD

Następnie przedstawiciel ENRD Peter Toth omówił jak ENRD wspiera współpracę transnarodową w ramach LEADERa. Na portalu ENRD w bazie jest zarejestrowanych 3098 LGD z Europy, w zakładce Szukam Partnera obecnie są 3 aktywne oferty. Pomimo pandemii Covid-19 nie zauważono spadku ilości partnerów poszukujących ofert współpracy (styczeń 2020 – 162, styczeń 2021 – 173). Najwięcej projektów współpracy (dane dotyczące notyfikacji projektów przez KE) zrealizowała Finlandia 41, następnie Estonia 38, Austria 28, Niemcy i Łotwa po 24, Szwecja 22, Polska i Litwa po 16 projektów. Według przedstawiciela ENRD współpraca głównie jest zawierana z krajami sąsiadującymi, np. w przypadku Polski - z Litwą, Łotwą i Finlandią. Jeśli chodzi o liczbę krajów uczestniczących w projektach współpracy, to 79% projektów stanowią te realizowane przez partnerów z 2 krajów członkowskich UE, 14% stanowi współpraca 3 krajów członkowskich, 10% stanowią projekty 4 krajów członkowskich, 7% 5 krajów członkowskich, a tylko 1% stanowi współpraca 6 krajów.

Podczas dyskusji pojawiło się pytanie: W jaki sposób ENRD współpracuje z ELARD lub podobnymi ośrodkami dla LGD w zakresie promowania ofert współpracy?

Jednym z narzędzi monitorujących zakres współpracy w ramach LEADERa jest Wspólna Statystyka Sieci i wskaźnik przedstawiający liczbę podjętych działań współpracy przez sieci oraz liczbę zaangażowanych LGD, w tym z innych państw członkowskich w danym roku.

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Pomocy technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Następnie uczestnicy spotkania sieciowego zostali podzieleni na grupy warsztatowe, w których dyskutowano na temat działań realizowanych w ramach współpracy międzynarodowej w czasie pandemii koronawirusa oraz jakie można z tego wyciągnąć lekcje.

Wyniki prac warsztatowych według poruszanych zagadnień:

Działania realizowane przez krajowe sieci obszarów wiejskich: linia pomocowa dla promocji współpracy, newslettery, sieciowanie pomiędzy regionami, organizacja randek w ciemno Speed-dating, spotkania sieciujące - najlepiej na żywo, organizacja bilateralnych wydarzeń i konferencji np. Rumunia-Bułgaria, Południe Europy-Wschód, pomoc w organizacji spotkań z potencjalnymi partnerami, dopasowywanie LGD, zbieranie kluczowych tematów z lokalnych strategii rozwoju, ENRD mogłaby zorganizować spotkanie dla IZ aby podkreślić propozycje dotyczące współpracy opracowane przez grupę praktyków ([The proposals of the LEADER Cooperation Practitioner-led Working Group](#)), określenie co jest kwalifikowalne, a co nie, przy współpracy międzynarodowej, konkurs na film video o projektach Leader, konkurs na projekty współpracy, publikacja o projektach współpracy, finansowanie udziału LGD w różnych wydarzeniach europejskich np. LINC, ELARD, wyjazdach studyjnych.

Innowacyjne podejście: organizacja dni współpracy LEADER połączonych z wizytami studyjnymi, wirtualne wizyty studyjne jako część sieciowania, wprowadzanie LGD do współpracy, włączanie sieci w upowszechnianie procedur tns, zestawianie lokalnych strategii rozwoju według głównych tematów – łatwiejsze znalezienie partnera, wykorzystywanie partnera wiodącego z kraju, gdzie są łatwiejsze / przyjaźniejsze zasady współpracy.

Wyciągnięte wnioski: uruchomienie współpracy na początku okresu programowania, promocja współpracy transnarodowej i komunikowanie o jej wartości dodanej, zredukowanie obciążeń administracyjnych, sieci powinny być proaktywne i podejmować rolę pomocniczą w dopasowywaniu ofert współpracy, koordynowanie zasad na poziomie UE, przesunięcie współpracy na grunt lokalny z powodu pandemii Covid-19 (trudności w podróżowaniu).

Współpraca Grup Operacyjnych

Temat roli krajowych sieci WPR po 2020 roku na rzecz zachęcania grup operacyjnych EIP-AGRI do współpracy międzynarodowej przedstawiła Inge Van Oost z DG AGRI UnitB2 – Badanie & Innowacje.

Działania ENRD

W drugim punkcie spotkania przedstawiciel ENRD przekazał informacje o przebiegu konkursu **Rural Inspiration Awards RIA 2021**, organizowanym przez ENRD, w czterech kategoriach tematycznych: zielona przyszłość, cyfrowa przyszłość, odporna przyszłość, solidarna przyszłość. Otrzymano 125 zgłoszeń z 22 krajów. Pod koniec lutego zostaną ogłoszone wyniki

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Pomocy technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

pierwszego etapu konkursu tj. lista 20 finalistów. Finaliści biorą udział w publicznym głosowaniu, które rozpocznie się w marcu br. Ogłoszenie 5 zwycięzców wybranych przez komisję ekspercką oraz w wyniku publicznego głosowania odbędzie się 25 marca br. w ramach wydarzenia Rural Vision Week.

Przedstawiciel ENRD poinformował o planowanym w połowie lutego br. terminie wysłania prośby do krajowych sieci o wypełnienie **Wspólnej Statystyki Sieci** za rok 2020. Data na dostarczenie danych została określona na 15 kwietnia 2021 r. Raport za poprzedni rok (CNS Y6 Summary Report) dostępny jest tutaj: https://enrd.ec.europa.eu/publications/cns-y6-summary-report_en

Sieci WPR w przyszłej perspektywie finansowej

Następnie przedstawiciele Szwedzkiej Sieci Obszarów Wiejskich i Fińskiej Sieci Obszarów Wiejskich zostali poproszeni o przedstawienie zastosowanego w ich krajach podejścia do planowania **przyszłej sieci WPR** w szczególności w okresie przejściowym.

Szwedzka Sieć przeprowadziła konsultacje z interesariuszami w formie ankiety internetowej oraz fokusowych spotkań wirtualnych w 2020 roku. 200 uczestników z 80 organizacji i władz regionalnych – zarówno członków sieci oraz innych interesariuszy – wzięło udział w konsultacjach. Pytanie na jakie odpowiadali interesariusze brzmiało: Jaką wartość dodaną może przynieść im członkostwo w przyszłej sieci?

Główne wnioski z konsultacji: większe ukierunkowanie na sieć, bycie kreatywnym, wzajemne uczenie się, współtworzenie i współpraca przedstawicieli podmiotów międzysektorowych i wielopoziomowych, większość chce aktywnie uczestniczyć w działaniach sieci.

Na podstawie przeprowadzonych konsultacji stworzono Plan działania sieci na lata 2021-2022, który zakłada wzrost uczestnictwa w działaniach sieci i budowanie zdolności. Kierunki rozwoju to przekształcenia w bardziej zrównoważone przedsiębiorstwa oraz transformacja do bardziej zrównoważonego rozwoju lokalnego.

Szwedzka Sieć będzie kontynuowała działania z obecnie aktywnymi członkami sieci i zamierza zachować obecną nazwę sieci.

Podczas konsultacji pojawiły się też nowe kwestie: podmioty promujące innowacje, regionalne partnerstwo ekologiczne, podmioty z obszaru klimatu, wyzwania oparte na procesach sieciowych wykorzystujących połączenia narzędzi sieciowych, AKIS i ARAKIS (Agri, Rural and Aqua Knowledge oraz System innowacji), strategie lokalne.

Kwestie dotyczące przyszłości **Fińskiej Sieci**, która nadal będzie umieszczona w Agencji Płatniczej:

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Pomocy technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

- Powołano nowe grupy robocze: młodzież wiejska, zielony wzrost, ds. możliwości wielu lokalności (multilocality), ds. tworzenie mostów na obszarach językowych fińsko-szwedzkich,
- Ukierunkowanie sieci na cyfrowość - Sieć staje się cyfrowa: pilotaż dla platformy cyfrowej „Rural LinkedIn”,
- Rozwijanie sieci: np. Inteligentne rolnictwo – sieć i władze lokalne zajmują się zagadnieniami rolnictwa,
- Szkolenia dla LGD: dynamiczna analiza sieci, bezpieczne przejście do łączenia LGD.

Długoterminowa wizja dla obszarów wiejskich i *Rural Vision Week*

Kolejnym tematem poruszonym podczas spotkania były **wyniki prac na temat długoterminowej wizji dla obszarów wiejskich 2040.**

Przedstawicielka ENRD poinformowała, że 19 państw członkowskich zaangażowało się w prace związane z długoterminową wizją dla obszarów wiejskich. ENRD otrzymała 166 prac, w których wzięło udział 2778 uczestników. Z Polski otrzymano 12 wkładów, w tym z KSOW, w których uczestniczyło 58 osób. Zaangażowanie krajowych sieci było na różnym poziomie: w większości krajów promowano inicjatywę, wspierano proces i zainteresowane strony z obszarów wiejskich, 16 Jednostek Wsparcia Sieci dało swój wkład, w tym 6 w formie Zbiorczego raportu rezultatów. Kraje, które zebrały opinie mieszkańców obszarów wiejskich wykorzystywały różnorodne metody: krajowe warsztaty (np. Irlandia, Łotwa), regionalne warsztaty (np. Węgry, Słowacja), grupy fokusowe (np. Grecja, Polska), zaangażowanie młodzieży wiejskiej w wieku 13-20 lat do wykonania zadania na platformie cyfrowej Minecraft: zbuduj swój idealny przyszły obszar wiejski (Finlandia) video: <https://youtu.be/FDJyxHiDagk>.

Przedstawiciele kilku sieci zostali poproszeni o omówienie przebiegu przeprowadzonych warsztatów w swoich krajach, w tym polska KSOW. Główne przesłania w wybranych krajach to: aktywna społeczność kluczem do przyszłości (Łotwa), budowa zaufania pomiędzy decydentami i lokalnymi organizacjami (Słowacja), zróżnicowanie działalności na obszarach wiejskich (Hiszpania), spójna legislacja rolnośrodowiskowa, lepsza współpraca na obszarach wiejskich i odnowa lokalnych liderów (Polska).

Następnie przedstawicielka ENRD zaprezentowała wstępne informacje o planowanym wydarzeniu **Rural Vision Week** (Rural Vision Week: Imagining the future of Europe's rural areas), oraz oczekiwania co do wkładu krajowych sieci obszarów wiejskich.

Celem wydarzenia będzie:

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Pomocy technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

- zgromadzenie zainteresowanych stron z obszarów wiejskich w celu udziału, debaty i dawania wkładu do przyszłości obszarów wiejskich oraz roli, jaką powinny one pełnić w naszym społeczeństwie;
- zaprezentowanie wyników szerszych prac konsultacyjnych, np. konsultacje społeczne w sprawie LTVRA, wyniki przewidywanej analizy, odpowiednie wyniki zainteresowanych stron z obszarów wiejskich, np. grupy tematycznej ENRD ds. LTRV, imprezy lokalne, działania KSOW, doświadczenia H2020 itp.;
- zapewnienie zainteresowanym stronom możliwości dalszej rozbudowy wizji opartej na ich wkładach, z uwzględnieniem własnych różnorodnych doświadczeń wiejskości;
- zebranie dodatkowych danych i refleksji na temat kluczowego przesłania i działań potrzebnych do osiągnięcia Wizji 2040.

Agenda wydarzenia dla 400 uczestników jest w trakcie ustalania z Komisją Europejską (Dyrekcja Generalna Rolnictwo). W programie planuje się:

- otwarcie i posiedzenie plenarne z udziałem przedstawicieli Komisji wysokiego szczebla,
- interaktywne warsztaty tematyczne: np. zielona przyszłość, potencjał cyfrowy i innowacyjny, włączenie społeczne, wiejskie łańcuchy wartości, odnowa demograficzna itp.;
- targi stoisk krajowych sieci obszarów wiejskich online i tworzenie sieci kontaktów (22 - 26 marca 2021 r.) – **termin zgłoszenia zainteresowania zorganizowaniem stoiska na wspólnym portalu upływa 18 lutego br.;**
- działania dodatkowe organizowane przez organizacje typu wolontariat (25 marca rano);
- ogłoszenie wyników konkursu Rural Inspiration Awards 2021 (25 marca po południu);
- końcowe prace i podsumowująca sesja plenarna z udziałem przedstawicieli KE wysokiego szczebla.

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Pomocy technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Institucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

W dalszej części spotkania przedstawiciele krajowych sieci obszarów wiejskich zastanawiali się nad urządzeniem stoiska i rozważali zastosowanie różnych narzędzi:

Podcast

Social Media

Video

Documents attached

Images

Contact details

Web links

Logo/s

Other contributors

Further information

Więcej informacji o wydarzeniu oraz materiały i prezentacje dostępne są pod linkiem:
https://enrd.ec.europa.eu/news-events/events/19th-nrn-meeting_pl

Notatkę sporządzili pracownicy jednostki centralnej KSOW.

